

szótára, 700), GYÖRFFY ERZSÉBET (Korai ómagyar kori folyóvíznevek, 701), PÓCZOS RITA (Nyelvi érintkezés és a helynévrendszerek kölcsönhatása, 702), RESZEGI KATALIN (Hegynevek a középkori Magyarországon, 702), FARKAS ORSOLYA (Geographical indications as means of protection of minorities: the situation in Hungary [tanulmánykötetben, Peter Lang, 2011], 833), TÓTH VALÉRIA (mint a „Patrociny Settlement Names in Europe” című kötet szerkesztője, 834). – Posztumusz hivatkozás történik a Porcellinekrológban HERCZEG GYULÁNAK egy, a hatvanas években publikált, Boccaccio neveivel is foglalkozó tanulmányára (389).

FÁBIÁN ZSUZSANNA

ACTA ONOMASTICA 53. (2012)

Főszerkesztő: MILAN HARVALÍK

Ústav pro jazyk český AV ČR, Praha, 2012. 442 lap

1. Tanulmányok. – A cseh névtani folyóirat 53. évfolyama összesen 21, a névtan különféle területeit érintő tanulmányt tartalmaz. A csehül (16 db), szlovákul (2) és oroszul (1) közölt cikkek mindegyikét angol, az angol nyelvű (2) cikkeket pedig cseh nyelvű összefoglaló előzi meg.

Helynévi témájú tanulmányok. – BÖLCSKEI ANDREA angol nyelvű cikke az angol és a magyar helynévtípusok kontrasztív elemzése során igyekszik meghatározni a két, genetikailag nem rokon nyelv névadási szokásaiban az univerzális, illetve a kulturális és nyelvfüggő tendenciákat (7–27). J. DAVID és P. MÁCHA a helynevek tájjal, térrel és identitással kapcsolatos vizsgálatának fontosságára hívja fel a figyelmet, a jövőbeli kutatásokban pedig az etimológiáról és a morfológiáról a szemantikára és a szemiológiára helyeznének át a hangsúlyt (28–45). J. CHOVANEC a világszerte népszerű kincskereső játékokban, a geocachingben szereplő rejtekhelyek cseh elnevezéseinek motivációját vizsgálja (117–33). KOVÁCS ÉVA a régi magyar személynevekből alakult, különféle lexikális és morfológiai struktúrák által kifejezett helynevek vizsgálati lehetőségeit tárgyalja (187–97). V. LÁBUS első tanulmányában a Szudéták azon helyneveivel foglalkozik, amelyek németről csehre történő (félre)fordítás során jöttek létre (198–206), másik cikkében pedig az észak-csehországi *Nisa* folyónév kétféle (a standard palatális, illetve a nem standard nem palatális) ejtésváltozatának gyakoriságát elemzi szociolingvisztikai módszerekkel (207–18). Z. PECHAL a német helynevek cseh területen való azonosításának nehézségeivel foglalkozik egy malom átruházásáról szóló 1347-es szerződés kapcsán (219–36). M. ŠTEFKOVÁ a ’kő’ jelentésű cseh *kámen* főnév előfordulását tárgyalja Morvaország és Szilézia helyneveiben, illetve strukturális típusaikat, valamint ezek gyakoriságát, variabilitását, motivációját elemzi (282–94). P. ŠTĚPÁN az 1998–2011 között létrejött prágai közterületnevek motivációját és funkcióit vizsgálja (295–307). S. TORKAR új etimológiát javasol két szlovén toponima (*Predoslje* és *Predoslo*) számára (316–22). J. M. TUŠKOVÁ az írott cseh nyelv reprezentatív szinkrón korpuszában (SYN2005) fellelhető helységnevek köznevesülését, illetve ennek a morfológia síkján való megnyilvánulását elemzi (323–33).

Személynévi témájú tanulmányok. – Ž. DVOŘÁKOVÁ első tanulmánya a virágok és egyéb növények elnevezéseiből alakult keresztneveket (46–64), a második pedig saját családja 1785–1885 közötti névadási szokásait ismerteti, melynek kapcsán a névdivatot jelöli meg legfőbb névadási motivációként (65–100). M. KAZÍK cikkei az egyéni jellemzőknek (134–41), illetve a ház nevének (142–8) mint funkcionális elemnek a szerepét írják le a nyugat-szlovákiai Paprad élőnyelvi személynévanyagában.

Egyéb témájú tanulmányok. – A. KOŁODZIEJ a lengyel, a cseh és a szlovák állatnévkutatás fejlődéséről számol be (169–86). M. ŠMEJKALOVÁ cikke azt a 20. századi történelmi és tudományos keretet tárja fel, amelyben a cseh és a szlovák névtani kutatások kiemelkedő alakja, VLADIMÍR ŠMILAUER dolgozott (237–81). C. TOMACUK a 2011–2012 telén Moszkvában állított karácsonyfák elnevezéseinek alkotásmódjait elemzi (308–15).

Szakedolgozatok és szemináriumi dolgozatok. – M. FICNAROVÁ 2012-es szakdolgozata az 1993–2011 között a Cseh Köztársaság területén levő vasútvonalak (porejonimák) tulajdonneveivel foglalkozik (334–49). M. KLOUDOVÁ a plébániai anyakönyvek névtani forrásként való felhasználását tárgyalja (350–9), V. VASKO pedig a *na*, *v* és *do* előljárószóknak a mai cseh nyelvben meglévő disztribúciójáról ír a helynevek kapcsán (360–82).

2. A Szemle (383–99) hat munkát ismertet: egy német helynévtani kiadványt, amely az A9 autópálya Potsdam–München közti szakaszán található lehajtók neveivel foglalkozik; egy, az európai földrajzi nevek 19–20. századi, lengyel területen való használatát feldolgozó monográfiát; a Nyugat-Szlovákia, valamint a Sajó és a Dudvág vízgyűjtő területének vízneveivel foglalkozó szlovák nyelvű köteteket; valamint egy szlovák nyelvű tanulmánykötetet, amelynek első része névtani tárgyú munkákat tartalmaz.

A **Krónika** (400–12) a 2012-ben elhunyt Ludvík Mucháról, Ernst Eichlerről és Vincent Blanárról emlékezik meg, illetve Jiří Uhlířt köszönti 75. születésnapján.

A **Hírek és szelvények** című rovatot egy cseh nyelvű nemzetközi szemle nyitja a friss névtani kiadványokról (412–29). Ebben ismertetik BÖLCSKEI ANDREA „A magyar településnevek korrelációs rendszerének alakulása a természetes névadás korszakában” című könyvét, a Névtani Értesítő 32., illetve az Onomastica Uralica 8. évfolyamát is, valamint más nyelvészeti folyóiratokból – köztük: Annales Sectio Linguistica, Studia Slavica Academiae Scientiarum Hungaricae – kiemelik a névtani témájú írásokat.

PEŤOVSKA FLÓRA

ONOMASTICA 56. (2012)

Főszerkesztő: ALEKSANDRA CIEŚLIKOWA

Komitet Językoznawstwa Polskiej Akademii Nauk,
Instytut Języka Polskiego PAN, Krakow. 261 lap

1. A Lengyel Tudományos Akadémia Lengyel Nyelvi Intézetének 2012-es folyóirat-száma a 2011-ben elhunyt Maria Kamińska és a 2012-ben eltávozott Ernst Eichler munkásságát méltató lengyel és német nyelvű nekrológokkal kezdődik (5–11, 12–3).